Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2014

19. února 2014 ✦ ročník 99 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 5. března 2014

Z obsahu

**Starověká a (trochu modernější) historie Egypta*

** Z toho se nestřílí...*

Poselství k neděli Sexagesimae

Muž
Skutky 16,9–15

Dnešní text je důvěrně známý. Jenže možná k nám tyto události mohou mluvit i jinak, než bychom čekali. Pojďme se tedy zkusit na ně podívat i z jiného, méně obvyklého úhlu.

Pavel chce naplnit evangeliem rozlehlé, ještě nezasažené oblasti ve středním Turecku. Jenže náhle to nejde. Je to divné, ale Duch svatý jim doslova brání kázat evangelium! Neslýchané! Jdou dál na západ. Duch svatý jim brání kázat! Chtějí se stočit na sever do oblastí podél Černého moře, ale opět jim je zabráněno. Nakonec dojde k nevyhnutelnému a skončí na západním pobřeží. Celé obrovské oblasti jsou za nimi a bez evangelia!

Ale proč? Vždyť jde o spasení! Náhle přijde sen. Vidí makedonského muže. Prosí je: „Přeplav se do Makedonie a pomoz nám!“. Pavel a jeho tým pochopí: „Máme sloužit tam!“

Teď hledejme dál. První město služby je Filipis. Doptají se na místo modliteb zbožných lidí. A ejhle: žádný muž zde není, jen ženy! Druhé město je Tesalonika. Na svou dobu jde o metropoli. Mnozí uvěří. Nicméně je zde řečeno, že mezi novými křesťany je mnoho význačných žen. Kde jsou význační muži? Ve třetím městě, Beroji, nám ve v. 17,12 Lukáš nechává neobvyklou formulaci: nejprve jsou uvedeny ženy a pak muži, doslova: „… a nemálo vznešených žen a mužů.“ Míst, kde bylo řečeno, že někde byli „muži a ženy“, je mnoho. Jen zde jsou ale ženy uvedeny před muži.

Jistě, všude byli i muži. Lukášovy formulace ale ukazují na určitou převahu žen. Není jich mnoho, spíše naopak: mužů je málo! Nebyl tedy oním mužem ve vidění reprezentant mužů?

Napadá mne další otázka: Nevolají i naši muži v pomyslném snu o pomoc? Není čas, aby čeští Pavlové přišli a pomohli povstat mužům silným v Kristu v našich městech, sborech i v rodinách? Mužům, kteří budou duchovně aktivní a zralí? Odpověď už nechávám zcela na vás.

Jaroslav Šmahel,
kazatel CB, Most

Boha v Trojici a Trojici v jednotě uctíváme

Boží Trojice, o níž tu budeme mluvit, není určena k tomu, aby se stala předmětem kázání. Její smysl je v tom, že nás učí chápat samu podstatu křesťanského pojetí Boha, které má tři osoby. Tím se také zřetelně liší od světových náboženství. Židovství (judaismus), islám a další jsou unitární, jmenují Boha jedním jménem. Trojice patří do křesťanství, aniž kdy se stala částí novozákonního poselství a není dokonce ani částečkou prosté křesťanské víry. Samo slovo „trojice“ se nikde v Novém zákoně neobjevuje.

K čemu tedy vůbec je? Prozradím na ni nejprve to, že všechno teologické myšlení, a to nejlepší v něm, se orientuje k ní, jako by bylo k ní přitahováno. Je to přinejmenším podivné. Stojí vzadu, je neviditelná, ale svou zvláštní mocí přitahuje všechno dění v církvi k sobě a soudí je. Ne ze zvědavosti, ale proto, aby ochránila samo srdce biblické a církevní víry. Patří tedy do teologie, učí církev hledat smysl Božího slova a tím ji uschopňuje soudit kázání, které se v ní káže.

Třebaže tedy jméno Trojice se neobjevuje v Bibli, není třeba hledat její původ ve spekulaci. Je dosvědčena jako trinitární učení v Novém zákoně. Bůh se tam představuje ve třech osobách, jeho jméno je Otec, to jméno Otce se však dovídáme od Syna, potom Duch svatý nám dává poznat Syna jako Syna Otcova a Otce jako Otce Synova. Zvlášť důležitá věc, kterou prvotní církev měla za rozhodující a hlavní, bylo její rozpoznání jedinečnosti jména Syn, jež nestaví Syna vedle jiných synů nebo Božích dětí. Syn je jediný, jednorozený Syn (J 1,14). „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl“ (J 1,18). Jméno Otce představuje začátek i obsah zjevení. Syn označuje, jak toto zjevení bude probíhat a Duch svatý označí, jak už aktuálně probíhá. Tato tři jména postihují rozdíl mezi nimi i jejich jednotu, avšak také celé novozákonní poselství a vůbec obsah a význam Nového zákona.

Jméno Otce pro Boha přišel zjevit Ježíš lidem (Mt 11,27). Obě jména Otce a Syna Ježíše spolu zní, známe Otce toho Syna Ježíše jako Syna Otcova. Jinak řečeno poznáváme Otce v lidské podobě Syna. Otcova svatost a láska se zjevuje v slovech a

Dokončení na str. 2

Dary na tiskový fond

Od poloviny října do konce ledna jsme obdrželi finanční dary od těchto dárců

Církev bratrská – Praha 5 Smíchov	2800 Kč
ses. Daňková Milena – Jičín	500 Kč
br. Drda Jaromír	400 Kč
ses. Karbusová – Hrušovany	500 Kč
br. Klement Pavel – Horní Počernice	2000 Kč
br. Macek Jan – Praha 2	4000 Kč
ses. Pavelková Blanka	300 Kč
br. Petratur Michal	500 Kč
ses. Pokorná Milada – Pardubice	10000 Kč
ses. Rolečková Hana	2000 Kč
br. Schilla František – Praha	3000 Kč
ses. Šťastná Věra (AVA s.r.o.) – Praha	3000 Kč
br. Ing. Toušek Daniel – Praha 10	3000 Kč
ses. Toušková Marta – Horní Počernice	100 Kč
br. Vandas Jiří – Příbram	1000 Kč
ses. Vávrová Marie	500 Kč
br. Vlček Jaromír – Trhový Štěpánov	300 Kč
ses. Vojtová	10000 Kč
nejmenovaní dárci	400 Kč

Všem dárcům srdečně děkujeme.

Kazatel ve věku fundamentalismů

(K odkazu předního písničkáře)

„Kdybych tu měl sekyru, tak mu ty kabely přeseknu,“ měl prohlásit Pete Seeger na festivalu folkové hudby v americkém Newportu v roce 1964, kde Bob Dylan poprvé veřejně použil elektrickou kytaru … (Podle některých se Seeger dokonce sekyry chopil, leč v činu mu bylo zabráněno. Podle jiných došlo k tomu či onomu až o rok později, podle dalších se nic takového nikdy nestalo a běží o legendu.)

Jisté je, že písničkář Pete Seeger (3. 5. 1919 - 27. 1. 2014) nesnášel komerční pozlátko. Nad českou coververzí (adaptací) své písně If I Had a Hammer s názvem Kladivo v přebásnění Ivo Fischera a podání Waldemara Matušky by asi nutkání sáhnout po sekyře pocítil … Technika na šedesátá léta prvotřídní, podání skvělé (Matuška zpívá z technického hlediska lépe než Seeger, má melodičtější hlas). Tím ubožejší výsledek! U české verze zůstává u „hravého“ přání být kladivem, zvonem či písní. Seeger ale konstatuje, že kladivo, zvon i píseň má a vyznává jeden ze svých celoživotních důrazů (který ho svého času stál pár dní vězení za pohrdání soudem), totiž přesvědčení o proměňující moci písně – protestsongu …

Paskvil Kladivo lze do značné míry připsat na vrub existenci komunistické cenzury. Jak ale vysvětlit, že dodneška nebyla česky nazpívána píseň Turn! Turn! Turn!, ve zprávě ČTK k Seegerovu úmrtí charakterizovaná (nepříliš přesně) jako „hippie balada“? Alternativní název For Everything There is a Season (Všechno má svůj čas) napovídá: nejde o nic jiného než o zhudebnění známého úseku ze třetí kapitoly knihy Kazatel ze Starého zákona. (Na internetu lze dohledat vystoupení, na němž dvaadevadesátiletý Seeger k biblickému textu přidává pět „pedagogických“ slok, které v roce 1954 připsala jeho žena; neúctu vůči Písmu v tom neshledávám.) Jakýsi bdělý cenzor se zřejmě – píseň vznikla roku 1950 – dovtípil, že posluchač by na základě biblického textu mohl dodat: „Je čas komunismu a čas antikomunismu …“

Jisté je každopádně, že „relativistický manifest“ (tj. manifest pomíjivosti vezdejších věcí včetně ideologií) starozákonního Kazatele do věku celosvětově bujících (a ve vzájemné nevraživosti se podněcujících) fundamentalismů pasovat dost dobře nemůže …

František Schilla

Z církví doma i ve světě

Intronizace pražského pravoslavného arcibiskupa Jáchyma

V sobotu 1. února 2014 se ve zcela zaplněném pravoslavném katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze uskutečnila slavnostní intronizace nového pražského arcibiskupa, vladyky Jáchyma.
Vl. Jáchym byl na arcibiskupský stolec jmenován usnesením posvátného synodu pravoslavné církve ze dne 11. ledna a jeho jmenování bylo schváleno ještě týž den sněmem Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku. Svého úřadu se však ujal až touto intronizací.
Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku je autokefální církví, nezávislou na ostatních místních pravoslavných církvích. V jejím čele stojí metropolita vl. Rastislav, arcibiskup prešovský.

Podle www.ekumenickarada.cz
redakčně zkráceno

Řídicí výbor Ekumenické rady církví k situaci na Ukrajině

Nejvyšší představitelé církví sdružených v Ekumenické radě církví se dnes sešli na svém pravidelném zasedání, Řídicím výboru, a vydávají následující prohlášení:
Řídicí výbor Ekumenické rady církví v ČR se zármutkem sleduje aktuální dění na Ukrajině a vyzývá členy svých církví k modlitbám za pokojné řešení krizové situace.
V Praze dne 5. února 2014

Sandra Silná

Noc kostelů 2014 se blíží – přihlaste se!

Milí bratři a sestry,
po předchozích ročnících Noci kostelů si vás dovoluji oslovit přímo a osobně. Od 1. února 2014 zahajujeme oficiální přihlašování našich kostelů, kaplí a modliteben na tuto ekumenickou akci, jejíž největší význam nespočívá v přípravě kulturních programů, ale především v prezentaci nás křesťanů jako lidí, kteří v této společnosti nežijí sami pro sebe, ale i dnes dokáží pro dnešek něco neobvyklého: obětavě, laskavě a s úsměvem být tady pro druhé, a to i pro nevěřící…
Máte-li chuť se i letos přidat k nám, prosím, abyste sobě svěřený sakrální prostor přihlásili co nejdříve a neodkládali to na pozdější čas, kdy se na to může pozapomenout (přihlašování už probíhá, v jednotlivých diecézích se termíny poněkud liší, v Praze a Středočeském kraji trvá do 16. 3. 2014). Pro zjednodušení jsme vytvořili elektronickou přihlášku, kterou naleznete na adrese www.nockostelu.cz v sekci Informace a přihlášení.
Věřím, že ve svém společenství najdete vhodnou osobu, která vám s organizováním Noci kostelů pomůže, a v nás zase trpělivé a obětavé koordinátory.
Pro veškerou další komunikaci z obou stran bude ode dneška až do konce června sloužit společná emailová adresa Nockostelu.Praha@gmail.com (pozor, tato adresa platí pro kostely a sbory Prahy a Středočeského kraje, ostatní diecéze/kraje mají vlastní adresy - viz www.nockostelu.cz).
Další informace dostanete po přihlášení. Ty z vás, kteří se z nějakého důvodu Noci kostelů 2014 (v pátek 23. května 2014) nezúčastní, velmi prosím, aby nás doprovázeli modlitbou. Ať Boží Duch naplní a vede naše snažení.
V úctě a s díkem za naši jednotu

Miloš Szabo,
koordinátor NK2014 Praha
Podle www.ekumenickarada.cz

Mariánský sloup

V loňském posledním čísle (ET-KJ 36-37/2013) jsme referovali o 68. sjezdu Kostnické jednoty, včetně zprávy, že sjezd zaslal Magistrátu hl. m. Prahy a Společnosti pro obnovu mariánského sloupu prohlášení, ve kterém vyjadřuje svůj nesouhlas s obnovením mariánského sloupu na pražském Staroměstském náměstí.
Sluší se uvést, že jsme z obou adres obdrželi vcelku přátelské a obsáhlé odpovědi. Za Společnosti pro obnovu odpovídal 1. místopředseda p. Karel Kavička. Odpovídal vskutku laskavě, mimo jiné napsal: „Jediným řešením našich někdy rozdílných názorů je vzájemná láska. Křivdy si musíme odpustit! … Modlíme se za ty, kdo si obnovu mariánského sloupu přejí, i za ty, kdo si ji nepřejí, v naději, že naše snažení nebude chápáno jako symbol netolerance, ale vzájemného pochopení, naděje do budoucnosti a smíru.“
Za Magistrát nám odpověděl ing. Václav Novotný, náměstek primátora. Z jeho dopisu cituji: „S velkým respektem bereme plně na vědomí každý názor vyjadřující se na téma rekonstrukce mariánského sloupu… Na základě zkušeností z domova i ze světa jsme však přesvědčeni, že by dnes bylo osudovou chybou nechat o urbanistické podobě Staroměstského náměstí rozhodovat na základě sporu mezi protestantským a katolickým výkladem ikonografie uměleckého díla. Diskusi o mariánském sloupu vnímáme tedy spíše jako příležitost se přes tyto ideologické spory povznést a vnímat jej především jako věc vzájemného pochopení, odpuštění a smíru, jako "sloup smíření"."
Vítáme, že obě oslovené strany nám opravdu důkladně a přátelsky odpověděly, ale aniž bychom chtěli být neústupní a prohlubovat staré křivdy, obtížně můžeme považovat pravděpodobné vztyčení mariánského sloupu za jakousi instalaci „sloupu smíření“.

Bohumil Kejř

Boha v Trojici a Trojici v jednotě uctíváme

Dokončení ze str. 1

činech Ježíšových. Jen tak Otec mohl vystoupit ze svého tajemství a vstoupit do dějin jako Otec známého Ježíše. V tomto vztahu Otce k Synovi můžeme spatřovat počátek trinitárního učení. Nechybíme, když Ježíše Božího Syna poznáme a vyznáme jako střed novozákonního svědectví a když celý Nový zákon včetně Žalmů budeme číst z tohoto středu. Celý Starý zákon se dostává do jeho světla, když pojmeme celou Bibli jako jediné zjevení Boha na zemi, kde nejdříve hoří keř, který neshoří, až se promění v osobu Božího Syna, který prohlásí: „Přišel jsem, aby ten, kdo mě vidí, viděl Otce“ (J 14,9) - při díle.
Tento kratičký dodatek velkého je významu. Nový zákon je dlouhá řada svědků, kteří vypravují, jak viděli Boha při díle a toho Boha jmenují Božím Synem. Vskutku Ježíše Krista poznáváme jako toho, který dělá a svým dílem zasahuje jedinečným způsobem do dějin tohoto světa, rozhodně a nesmazatelně. Tak ho vidí a vyznává jeho církev. Ti ostatní, správci židovské synagogy spolu se správci celé veřejnosti, se dosud snaží jeho dílo v dějinách zpochybnit, zničit, popírajíce jeho vzkříšení a vykládajíce jeho smrt jako ztroskotání jeho poslání na zemi. Ježíš sám označil jejich odpor vůči dílu, které konal i dokonal, jako nenávist:„Kdybych mezi nimi nečinil skutky, jaké nikdo jiný nedokázal, byli by bez hříchu. Ale oni je viděli, a přece mají v nenávisti mne i mého Otce“ (J 15,24).
Sluší se, abychom se pokusili povědět, jaký význam v dějinách má Ježíšův život i smrt; co změnil? Je pravda, že nechtěl, aby byl nazýván Mesiášem, leč nazval dobu, do které se narodil, dobou poslední, eschatologickou. Doba proroků skončila, neboť Ježíš učí poslední, celou pravdu: „Ale já pravím vám,“ a zakládá na zemi Boží království, počátek nového věku. Neskrývá, že přišel jako dobrý pastýř zatoulaných ovcí, jako přítel hříšníků, a že naplnil proroctví o Immanueli, Bohu, který je s námi. Tyto skutečnosti prožívalo prvotní společenství učedníků, ukázalo se, že sám Ježíš zůstával ve svých výrocích a ve svých skutcích zahalenější než jeho učedníci, kteří vyznávali naplno Ježíšovo božství.
Projevilo se to v prosbě Maran atha, Pane, přijď, která se těšila v životě křesťanské komunity mluvící řecky častému liturgickému opakování. Teprve později ji církev rozšířila o další prvky, oslavující panování Ježíše Pána. Mohli jsme si všimnout, že mladá církev nevěnuje zdaleka tolik pozornosti tomu, kdo Ježíš je, jako tomu, co dělá. Lidé na něm spatřovali spíše lásku než svatost, „vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí“, aby ho teprve potom Bůh povýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno (Fp 2,7-9), aby byl účasten plného božství náležejícího Bohu.
Díky Ježíši Kristu i Duch svatý, třetí z Trojice, je uveden do své funkce. I mimokřesťanské společenství mluvilo o Bohu Otci a o Božím Duchu, avšak jen v křesťanském společenství poznávali Otce jen prostřednictvím Božího Syna – Ježíše, v němž měl i život z Ducha svatého svůj základ. Rozdíl mezi vírou v Ježíše a vírou v Ducha svatého je v tom, že víra v Ježíše vstoupila do dějin tím, že smířila Boha s lidmi. Víra v Ducha svatého je převážně vnitřního charakteru, svou vnitřní silou proměňuje „Ježíše Krista pro nás“, aby byl „Ježíšem Kristem v nás“, kde působí k našemu posvěcení. V Novém zákoně, u Jana a Pavla, Duch svatý není něco, ale osoba, Pavel dokonce prohlásil, že Pán je Duch (2 K 3,17-18).
To, co jsme uvedli o trinitární teologii, nemohlo vzpomenout urputných bojů, které se odehrávaly v církvi od 3. století a v naší poslední době se objevily v díle velikého Karla Bartha: V učení o Trojici šlo a vždy znovu půjde o poznání i obranu pravdy Božího zjevení, tedy Ježíše Krista vůči všem náboženským myslitelům na poli víry, ale i vůči svévolným uchvatitelům moci v politice, kultuře a veřejném životě.

Josef Veselý

Quo vadis ČCE?

Pod tímto názvem pořádal Spolek evangelických kazatelů svůj každoroční farářský kurz, který převážně probíhal v Praze v prostorách Evangelické teologické fakulty od 27. 1. do 31. 1. 2014.
SpEK je spolek kazatelů Českobratrské církve evangelické, kteří se dobrovolně sdružují, aby se společně vzdělávali, podporovali v situacích sociální, pracovní či obecně lidské nouze, usilovali o dobré jméno svého stavu a kolegialitu.
Jednou do roka pořádá SpEK tzv. farářský kurz, pětidenní setkání s přednáškami, moderovanými debatami a semináři na různá teologická, společenská, politická i jiná témata. Ke kurzu patří i bohoslužby s večeří Páně a denní pobožnosti. Nedílnou součástí kurzu je i sbírka při bohoslužbách na potřebné mimo řady SpEKu. Farářský kurs bývá hojně navštěvován. Každý rok z něho vzniká sborník.

(Podle jeho webových stránek)

I když SpEK vydává tedy po každém kurzu sborník s přednesenými přednáškami (byť ovšem v delší časové prodlevě), poměrně pravidelně o této akci na stránkách Evangelického týdeníku referujeme. Zvláště letos to považujeme za potřebné, protože to zamyšlení nad otázkou „Kam kráčíš…?“ je aktuální pro všechny naše církve v této době, kdy řeší mnoho důležitých nových otázek. Nejde jen o rozvažování nad ekonomicky novou situací, ale i o podstatné otázky, jak udržet životaschopné sbory, jak oslovit okolní společnost, co je třeba držet a co by bylo dobré třeba i opouštět. Jistě je potřebné, aby odpovědi na tyto otázky .byly hledány co nejsoustředěněji a s biblickou i teologickou odpovědností.
Předkládáme tedy krátké zprávy o průběhu jednotlivých dnů kurzu a doufáme, že mohou členům církví posloužit jako podklady pro další rozvažování, přinejmenším pro to, aby si sami pokládali některé otázky. Děkuji těm, kteří nám napsali zprávy z jednotlivých dní a jejich programu.

Bohumil Kejř

* * *

Úterní dopoledne letošního farářského kurzu (Quo vadis ČCE?) patřilo dvěma velkým přednáškám v tradičně zcela zaplněné velké posluchárně pražské Evangelické teologické fakulty. Auditorium tvořili především faráři a teologové ČCE. První přednášející – systematický teolog Jan Štefan (nar. 1958) – se zaměřil na teologický profil ČCE mezi lety 1918 a 2014. Druhý přednášející – bývalý kobyliský farář a emeritní člen synodní rady Miloš Rejchrt (nar. 1946) – se soustředil zejména na aktuální hledání tváře ČCE v čase probíhající odluky církve od státu. Zatímco první přednáška byla víceméně přijata souhlasem, přednáška druhá vzbudila v publiku řadu oponujících otázek a reakcí.
Štefanova rozsáhlá (v psané podobě přes osm tisíc slov) přednáška „Theologie ČCE“ měla tři části: teologie 1918—1989 (minulost), 1989 - 2014 (přítomnost) a výhled k jubilejnímu roku (Přežije ČCE rok 2018?). V teologickém vývoji ČCE odlišuje Štefan dvě etapy – předválečnou a poválečnou. Ta první byla charakterizována kvantitativním růstem, „Davidovsko-šalomounskou výstavbou města“. Vznikla ČCE a fakulta. Biblí církve zůstala nerevidovaná Kralická. Čtyři sta let starý překlad ovšem podle Štefana „nepatří do bohoslužeb“. Sjednocená církev jen složitě a nedůsledně hledala věroučnou identifikaci. Poválečná etapa se lišila: „Už ne rozmach církve do šířky, nýbrž sestup církve do hloubky.“ V oponentuře k prvorepublikové nepotřebě konfesijního profilu se poválečná ČCE v r. 1951 závazně hlásí ke čtyřem reformačním konfesím. ČCE se nadlouho věnuje především biblistice. Vznikne Bičův Biblický slovník (1956), pak nový překlad Písma (1979). Štefan také vysoce hodnotí Agendu ČCE z 80. let a Evangelický zpěvník (1979): „ Při pohledu na Evangelický zpěvník a oba díly Agendy se nedokážu zdržet povzdechnutí: Držíme v ruce majstrštyky svého druhu, výstavní kousky co do obsahu, grafické úpravy, tisku, vazby. Církev zatlačená do „svátostného prostoru“, stlačená za hradby a i za těmi hradbami ve svém působení napořád omezovaná, činí to, co musí činit, aby byla církví: čte Písma, modlí se, zpívá, slaví svátosti.“ Za ČCE konce 80. let se podle Štefana nemusíme stydět, stala se z ní díky úsilí několika farářských generací „standardní evangelická církev“. Současnost ČCE (1989 - 2014) je jiná. Základní knihy církve (Bible, agenda, zpěvník, katechismus) zestaraly a zatím nebyly nahrazeny. V církvi se objevilo několik nových proudů: luterský, reformovaný, evangelikální. Jako neudržitelný stav se ukazuje další pokračování tří oddělených teologických fakult UK. Sama ETF se značně odcírkevnila a studenti bez zájmu o církevní službu na ní početně převažují. Jan Štefan ukončil přednášku výhledem do budoucnosti. „Lidsky viděno“ je nejpravděpodobnější zánik ČCE v důsledku vymírání členstva. V praxi by se ČCE asi rozpustila v souladu s Komenského Ksaftem v ostatních evropských evangelických „jednotách“. Vedle Komenského však za pozornost také stojí eklesiologie Oty Mádra. K theologii umírající církve. Štefan své slovo ukončil citátem z Rahnera: „Kde vlastně stojí psáno, že my musíme mít všech 100 %? Bůh musí mít všechna procenta. Doufejme, že se nade všemi smiluje a získá svým způsobem všechny.“

Dokončení na str. 4

Ovoce Ducha V. část

"Ovoce Ducha": podle apoštola Pavla devatero charismatických obdarování (Ga 5,22–23). V překladu ČEP: 1. láska, 2. radost, 3. pokoj, 4. trpělivost (K tichost), 5. laskavost (K dobrotivost), 6. dobrota, 7. věrnost, 8. tichost (K krotkost), 9. sebeovládání (K středmost). Toto "ovoce" sklízíme a třídíme v původním znění NZ. (Postup podle řecké konkordance A. Schmollera.)
Český překlad podle ČEP

Laskavost – páté Ovoce Ducha

Český výraz laskavost je možno chápat jako zvláštní projev dobroty, zvláště jako ochoty pomáhat, kterou projevují osoby ve vyšším postavení vůči níže postaveným. V tomto smyslu asi použil i apoštol Pavel řecký výraz *chréstotés*. Ten byl v řeckém překladu Starého zákona, Septuagintě, vztažen na dobrotu a shovívavost Hospodinovu k vyvolenému lidu: "Hospodin je dobrý, je záštitou v den soužení" (Na 1,7). Jde jakoby o nuanci dobrotivosti, která v Pavlově výčtu "ovoce Ducha" následuje na dalším šestém místě jako klíčový výraz: "dobrota" (*agathósyné*). Výraz *chréstotés* se vyskytuje v celém NZ jen šestkrát, a to pouze v Pavlových listech. A tak ČEP jakoby zde chtěl překladem "laskavost" odlišit výrazy, které znějí v kralickém překladu shodně: dobrotivost a dobrota. V kralické poznámce je vysvětlení, že výraz "dobrotivost" znamená: "v obcování s jinými náležitá ochotnost, trefnost a přívětivost, jakéž je příklad na Kristu, k hříšným ochotně se ukazujícím." Jde o příklad Božího slitování nad hříšným člověkem. A ČEP zde tedy použil výraz "laskavě" velmi případně.
(V dnešní češtině je v kursu i výraz "vstřícnost".) Sám ČEP však není ve svém rozlišování důsledný. Vedle výrazu "laskavost" užívá víc výrazy "dobrotivost" a "dobrota". (Proto tam, kde je v řeckém textu výraz *chréstotés*, bude vyznačen jeho překlad podtržením.)
Máme-li se věnovat důslednému vytřídění tohoto Pavlova jen řídce použitého výrazu chréstotés mezi "ovocem Ducha", můžeme si vzít na pomoc příbuzné adjektivum: *chréstos* - dobrý, dobrotivý. Také tento výraz je v NZ pouze šestkrát. - Toto v pořadí páté "ovoce Ducha" ve smyslu "laskavosti" můžeme roztřídit trojím směrem: jako připomenutí Boží laskavosti, jako příklad pro její následování i jako osobní apoštolské výzvy.

1. Ohlas Boží laskavosti. Pavel začíná kontrastním odkazem na 14. a 53. Žalm: "Všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden" (Ř 3,12 - podle Ž 14,2-3 a 53,3-4). Zaměření na Boží dobrotu doplňuje připomínkou: "Považ dobrotu i přísnost Boží; přísnost k těm, kteří odpadli, avšak dobrotu Boží k tobě, budeš-li se jeho dobroty držet" (Ř 11,22); "Spolu s ním (Kristem) nás vzkřísil, ...aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši" (Ef 2,7). V listě Titovi: "Ale ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: On nás zachránil, ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování" (Tt 3,4-5).

2. Příklad k následování. "Prokazujeme se bezúhonností, poznáním, trpělivostí, dobrotivostí, Duchem svatým, nepředstíranou láskou" (2 K 6,6); "Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost" (Ko 3,12); "Neuvědomuješ si, že dobrotivost Boží tě chce přivést k pokání ?" (Ř 2,4b); "Buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh odpustil vám" (Ef 4,32).

3. Apoštolské výzvy. "Neklamte se: špatná společnost kazí dobré mravy" (1 K 15,33). "Jako novorozené děti mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku, abyste jím rostli ke spasení; vždyť jste okusili, že Pán je dobrý" (1 Pt 2,3).
Ve smyslu "laskavosti" překládá ČEP i Pavlem použité příbuzné sloveso *chrésteuesthai* (zde hapaxlegomenon), a to v oddílku o "chvále lásky" jako agapé: "Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí atd. (1 K 13,4).

Jiří J. Otter

Historie kostela Božího Spasitele v Podbořanech

Náboženská obec Církve československé husitské, která v současné době spravuje původně německý evangelický kostel Božího Spasitele v Podbořanech, prosí všechny lidi dobré vůle, kteří by chtěli přispět ke znovuobjevení historie místní památky, zdali by nějakou neděli od 9 do 16 h, kdy je kostel otevřen pro veřejnost, nepřišli a nezanechali vzkaz v pamětní a návštěvní knize kostela.
Kostel Božího Spasitele v Podbořanech slouží v současné době nejen k rozjímání a modlitbám, ale i k prohlídkám turistů, a to každou neděli od 9 do 16 hodin do konce května 2014 s možností pokračování podle zájmu místních občanů.
Kdykoli je také možné požádat o otevření kostela, který naleznete na adrese Husova 37, 441 01 Podbořany, pracovníka církve, a to telefonicky na čísle 778140581 nebo e-mailem podborany@ccshpraha.cz.
Více informací naleznete na http://husiti-podborany.hys.cz

Ivo Kraus

Naše recenze

PŘÍBĚH TVŮRČÍHO ŽIVOTA

Orient našince vábí a odrazuje. Dojde-li k události podobné únosu dvou českých dívek v Pákistánu, převažuje varování. Proč se vydávaly na tak nebezpečnou cestu? Zvláště v posledních letech zesilují hlasy proti mísení kultur. Ať si každý pěkně sedí doma a rozvíjí nerušeně svůj národní svéráz.
A přece uchvacují vzdálené země a kultury nové a nové nadšence, kteří nelitují osobního úsilí a někdy i obětí, aby si splnili svůj sen. Vyšlapávají cestu všem ostatním, kteří se chtějí méně bát a pro které sezení doma není životním programem.
V závěru loňského roku jsme byli obohaceni knížkou rozhovorů o životě a díle českého arabisty a afrikanisty Luboše Kropáčka (1939). Zvídavý chlapec z pražských Vinohrad vzpomíná na své dětství, studia a cesty, na nichž přišel do kontaktu s africkými a arabskými reáliemi. Překážek v životě musel překonávat dost: jeho otec byl prvorepublikový právník vyhozený po roce 1948 ze služeb ministerstva spravedlnosti; synovi režim uzavřel cestu na vysokou školu. Teprve po dvou letech práce v podniku zahraničního obchodu se vymaní z dosahu doporučení místní organizace KSČ a získá takové hodnocení, které mu otevřelo cestu pro přijetí ke studiu angličtiny a arabštiny na filozofické fakultě UK. Odtud se mu otevřel prostor k vědecké práci, tlumočení a vyučování. Vypráví poutavě mj. o svém pobytu v Egyptě během tzv. Šestidenní války v roce 1967, o své účasti na expedici Lambaréné v roce 1968 za Albertem Schweitzerem, jehož duší s přezdívkou „Viki, král Afriky“ byl Josef Vavroušek, známý polistopadový ministr životního prostředí. Své dary nakonec předávají v cíli doktoru Munzovi a Schweitzerově dceři Rheně a na zpáteční cestě je při vylodění ve Francii šokovala zpráva, že Československo bylo okupováno sovětskými vojsky.
Pro Luboše Kropáčka tento osudový zvrat znamenal, že sice ještě vydal svá dodnes vyhledávaná skripta „Moderní islám I.+II.“ (1971 a 1972), ale již si nemohl udělat doktorát a jako nestraník byl v roce 1974 z filozofické fakulty UK propuštěn. Živí se tlumočením a popisuje životní prózu překladatelů, vedených tehdy jako „svobodné povolání“. Překládal komunistickým papalášům i po listopadu 1989 představitelům demokratického Československa. Váží si toho, že tehdy ještě federální prezident Václav Havel si ho před jednou cestou zavolal a nechal si od něho vyložit podstatu islámu v kostce; to nenapadlo nikoho před ním ani po něm. Jako padesátník v roce návratu demokracie a ještě plný sil a plánů si zvlášť cení obnovené akademické svobody a návratu do profesorské a pedagogické aktivity.
Těžištěm knihy jsou autorovy charakteristiky islámu a perspektiv soužití islámu se západním způsobem života. Musím říci, že až do přečtení těchto rozhovorů jsem si nebyl jist, zda profesor Kropáček sám není muslim, natolik je pro mne spjat s tímto tématem. Ovšem zde se představuje jako otevřený katolík, který nepropadá romantickému optimismu, předvídá těžkosti, ale chce aktivně pomáhat všem smysluplným setkáním, která napomáhají vzájemnému pochopení. Vedle tradičně citovaných konfrontačně znějících citátů Koránu vyzdvihuje slova: *„Kdyby Bůh chtěl, byl by nás věru učinil národem jediným, avšak neučinil tak proto, aby vás vyzkoušel tím, co vám dal. Předstihujte se navzájem v konání dobrých skutků! K Bohu se uskuteční návrat vás všech, a on vás poučí o tom, v čem jste byli v rozporu“* (Korán, súra Prostřený stůl, 5; verš 48).

Rozhovory s prof. PhDr. Lubošem Kropáčkem vedli Martin T. Zikmund a Jan Paulas.
Pod titulem „Po cestách kamenitých (O životě, islámu a křesťanské víře)“ vyšla tato knížka v roce 2013 v nakladatelství Vyšehrad.

Miloš Hübner

Happening PAMATUJ!

Co nejsrdečněji vás zveme k účasti na happeningu PAMATUJ!, jehož druhý ročník proběhne v den sedmdesátého výročí největší hromadné vraždy v historii ČR: 8. 3. 2014 na náměstích obcí v České republice a nově také v Izraeli.
Kromě tří písní (Hatikva – izraelská hymna, Shema Yisrael – vyznání víry a Kde domov můj – česká hymna), které také zpívali mnozí z našich spoluobčanů, když šli na smrt do plynových komor koncentračního tábora Osvětim-Birkenau, a které jsou dostupné ve sborové úpravě na www.enoty.eu, můžete využít i žalozpěvy vydané pod titulem „PAMATUJ! II“ u téhož vydavatelství. Věříme, že i v následném programu navazujícím tematicky na tento happening využijete zajímavě svých lokálních možností a zdrojů, stejně jako se to podařilo i minulý ročník (přednášky, besedy, koncerty, vernisáže, filmy atd.).
Pozvání tedy platí pro všechna hudební tělesa v ČR i v Izraeli. Společně s ÚČPS (Ústředí českých pěveckých sborů: www.ucps.cz) a za pomoci Kulturního oddělení Velvyslanectví Izraele v Praze zveme k účasti také vokální tělesa v Izraeli. Věříme, že tato společná česko-izraelská aktivita postavená na základech společné historie a touze po vyjádření všeobecně lidských základních hodnot, k nimž patří soucit, lítost nad ztrátou blízkých, ale i naděje na nová přátelství a touha po sdílení radosti ze života uměleckými i jakýmikoliv jinými lidsky krásnými způsoby není zbytečná.
V případě jakýchkoliv dotazů neváhejte se na mne obrátit. Tři základní písně happeningu PAMATUJ! je možné se velmi rychle naučit, při povolování na městských úřadech nám všude vyšli vstříc a tato akce je celkově naší společností velmi kladně přijímána.
Své registrace (Název souboru / adresa / počet zpěváků (hudebníků) / kontaktní osoba / e-mail, telefon / místo konání happeningu, navazující program >nepovinné<), posílejte, prosím, co nejdříve, protože čím více souborů na seznamu je, tím lépe je možné podpořit tuto akci informováním v médích (jistě ani vám není lhostejný velký nárůst extremistických iniciativ u nás i v Evropě).
Přeji vám mnoho radosti (nejen) z hudby.

Marek Šlechta
www.geshem.cz
+420 774 685 370

Quo vadis ČCE?

Dokončení ze str. 2

Rejchrt mluvil méně dlouho než Štefan, o to víc nesouhlasných reakcí z publika vzbudil. Jeho projev se týkal v podstatě tří témat: lhostejnosti k etickým otázkám okolo manželství, písmáctví a odluky církve od státu. Rejchrt připomenul Zásady ČCE z r. 1968, kde se rodina považuje za jeden z pilířů církve. V situaci, kdy ČCE početně klesá a v podstatě vymírá, je divné, že nijak nereflektuje otázky manželské etiky. „Monogamní rodina přestala být i pilířem církve," a to nejen v teorii, ale i v praxi. Dalším ohroženým pilířem církve je písmáctví. Je třeba se stále věnovat Bibli a jejímu výkladu. Podstatu dobrých bohoslužeb dle Rejchrta netvoří liturgické úkony („ty nechme jiným, kteří to mají zaběhané a zažité"), nýbrž kázání. Nejdéle a nejpodrobněji se Rejchrt věnoval zákonu 428/2012 Sb., na jehož základě ČCE přijme od státu 2 266 593 186 Kč. To je ovšem v rozporu se zněním samotného zákona, který mluví o náhradě za nevydaný majetek – o ten však ČCE ve skutečnosti nepřišla, a proto na „restituci" nemá právní nárok. Za přijetím zákona stojí oligarchové a developerské zájmy. „Do církve byl vylit jed." Církev se soustřeďuje na „soběstačnost" víc než na Krista a jeho následování. Proto by bylo správné 20 % přijatých peněz věnovat baptistům a zbytek užít pro ty, kteří byli skutečně okradeni, ne za komunistů, ale v polistopadové době. „Utraťme všechno."

Marek P. Lukášek

* * *

Ve středu 29. ledna v úvodní pobožnosti Ondřej Zikmund podle Exodu mluvil o Izraeli mezi otroctvím v Egyptě a jeho svobodou, ale na poušti. Církev se ocitá na křižovatce, ve změnách a musí se rozhodovat. To se týká i hledání našeho modelu financování a samofinancování.

Religionista Zdeněk Vojtíšek měl téma ČCE v duchovním kvasu současné doby. V postmoderní společnosti pozoruje posun k subjektivismu a oslabení objektivních institucí. Člověk touží po tom cítit se dobře, spotřebovávat a mít dobré bydlo. Proti sobě stojí náboženství objektivní pravdy a náboženství subjektivní zkušenosti. Život je chápán „jako", například, že je třeba žít „v roli" otce. Já se prosazuje, člověk křísí božství v sobě, dá na svůj vnitřní hlas. Dalajlama je moderní náboženský vůdce a je to vlastně antipapež. Otázka zní po osobnosti člověka. V diskusi zazněla otázka po neuchopitelnosti pravdy.

Milan Balabán mluvil o Enochových cestách a řekl, že nejde o to, kam kráčí církev, ale s kým. Enoch chodil stále s Bohem. Bůh jej nakonec vzal k sobě, podobně jako Mojžíše a Eliáše. Balabán upozornil na biblickou myšlenku vytržení do nebe. Tam je Boží království v plnosti.

Jan Čapek

Odpoledne jsme v malém kině na Karlově náměstí mohli zhlédnout několik dokumentárních filmů o Zapadlých evangelících na Ukrajině, v Polsku, Chorvatsku, Srbsku a Rumunsku, které navštěvuje v jejich obcích kazatel pro české sbory ve východní Evropě Petr Brodský. Někteří z nich se zúčastnili našeho kurzu.

V panelové diskusi se moderátor Jan Keřkovský ptal účastníků Joela Rumla, Pavla Stolaře, Petra Slámy a Michala Kitty k tématu kurzu Kam kráčíš ČCE? Církev je trochu elita, ale chybí vědomí povolání, v ekumeně se cení rozmanitost a rozhovor. Co bylo pokáním na předělech našich dějin? Naše pokání společnost nezajímá. V čem záleží odpovědnost za společnost? Byly připomenuty církevní dokumenty o odsunu Němců, o Evropské unii, o pluralitní společnosti u nás, o výročích české reformace. Církev má mluvit jako instituce s jinými institucemi ve společnosti.

Ve čtvrtek v pobožnosti Martina Lukešová ze závěru Janova evangelia připomínala Ježíšovy otázky Petrovi, zdali jej miluje víc než druzí. Před Kristem se nedá nic předstírat. Lidé nám svěření nejsou naši, ale Kristovi. Člověk je ovšem zakřivený, zahnutý (incurvatus) do sebe. Jemu zvěstujeme

Zdeněk Vojtíšek

Krista a mluvíme o jeho následování.

Jindřich Halama měl téma Církev - partner společenského dialogu. Uvedl katolický dokument Pokoj a dobro, Sociální slovo z církve v Rakousku, exhortaci papeže Františka Evangelii gaudium (radost), pamětní spis evangelíků z Německa Pravé slovo v pravý čas i dokumenty naší církve, např. o xenofobii a rasismu, ale také stanovisko synodního zastupitelstva v roce 1977 mlčet k Chartě 77 a rovněž církevní dokumentaci o česko-německých vztazích. Zamýšlel se nad úkoly církve ve veřejném prostoru.

Jaroslav Raich mluvil o sociální spravedlnosti na základě dvacetileté zkušenosti v práci v Industrial mission v Anglii. Církev má své úkoly také v oblasti hospodářství, služeb, průmyslu a obchodu a měla by tam mít své kaplany, kteří by pracovali v otázkách smluv, pracovních vztahů, zaměstnanosti, bezpečnosti práce, managementu. V diskusi byla položena otázka, zda má církev poslat faráře do Škodovky, kde by byl placen z firemních peněz, anebo zda má farář působit v megastorech. Má farář být členem zastupitelstva města, anebo se má přes Diakonii angažovat v otázce nezaměstnanosti?

Evert Jonker, praktický teolog z Holandska, mluvil na téma učení jako putování. Večer v dílně mluvil o estetickém vyučování a otázkami uváděl do obrazu Marka Chagalla, jak Abraham přijal tři hosty, kteří mu řekli, že se jemu a Sáře narodí syn. V dalších dílnách bylo téma Relax pod vedením psychoterapeutky Beate Albrich z Německa a téma Farář v konfliktu s farníkem pod vedením psycholožky Bohumily Baštecké.

Jaroslav Raich

Jan Čapek

* * *

Všichni účastníci kurzu nevydrželi až do pátku, a tak se připravili o dva příspěvky o měnící se roli faráře, které přednesli Jan Čapek z Liberce za generaci starší a Jaroslav Pechar z Prahy-Braníka za tu mladší.

Jan Čapek se pokusil v rychlém sledu témat popisným způsobem obsáhnout celou šíři farářské práce. Zpočátku nastínil situaci v době komunismu, státní dohled nad církví, perzekuci některých farářů, s tím, že některé sbory byly se svým farářem solidární, jiné se naopak od něj odtáhly. Po roce 1989 zmizel státní dohled nad církví, faráři se po určitou dobu stali žádanými na různých přednáškách, šířil se duch ušlechtilosti a nezištnosti. S postupujícím časem však převážila otázka peněz, praktické souboje vytlačily kulturu, filosofii i teologii z veřejného prostoru. Jan Čapek zdůraznil, že farář tuto změnu spoluprožívá a také na něj tyto věci působí. Jako jediný za celý kurz zmínil proměny teologického myšlení. Barthova teologie slova byla pilířem v náporu ateismu, zbožnost pietistická čelila protináboženské agitaci, Nová orientace zdůrazňovala zodpovědnost církve za věci veřejné. Mnozí faráři podepsali Chartu 77. Kromě toho v církvi našlo ozvučnost letniční hnutí i Taizé. Nová doba zhodnotila zkušenosti předchůdců, ale prošlapává nové cesty zvláště v biblistice, řeší pojetí vztahu ke státu, vztah mezi pastorací a supervizí, oživuje se liturgie. Jan Čapek vidí kriticky fakt, že v kázáních převládá obhajoba Boha a posluchači jsou ve své konkrétní situaci často opomíjeni. Ocenil úlohu žen farářek a manželek farářů či manželů farářek.

Jaroslav Pechar uvedl na příkladu svého dřívějšího působení ve venkovském sboru, jak chyboval ve stanovení cíle své práce. Chtěl, aby všichni obyvatelé jeho vesnice měli s církví dobrou zkušenost a snažil se toho sám dosáhnout. Poté, co sbor opustil, sbor chřadne. Na vzoru svého předchůdce v pražském sboru ukázal, jak je dobré spíš lidi motivovat k činnosti, než to dělat místo nich. Odpíchl se tak k tématu managementu. Manažerské dovednosti by farář měl ovládat jako služebný nástroj, i když specifika jeho práce jsou jiná a za manažera se nemá považovat. J. Pechar zdůraznil, že náplň práce je třeba odvodit z cíle, který si farář stanoví. K čemu jsem ve sboru já jako farář? Co je můj cíl a co je cílem sboru? Snadněji se pak také hodnotí, co farář udělal.

Aleš Wrana vedl následnou diskusi soustředěně otázkami, které reagovaly na přednesené referáty. První se týkala otázky, zda má být farář dominantní. Odpověď zněla, že nikoliv, ve vedení sboru by měla být „dvouhlavá saň": farář-kurátor. Další otázka byla o opakované volbě: je jí postavení faráře zpochybňováno? Plénum se shodlo na tom, že jde o projev důvěry a žádoucí způsob kontroly. Úkolem faráře je rozpoznat čas, kdy by měl ze sboru odejít.

Liturgická gesta a liturgie vůbec byla dalším tématem diskuse. Jan Čapek totiž zmínil, že někdy mohou být liturgická gesta projevem bohoslovecké bezradnosti. Od kaplana Pavla Rumla jsme se dozvěděli, že rituály a „liturgie" i na vojně působí pocit bezpečí. Přimlouval se za to, aby v našich sborech byla jednotící liturgie, která povede účastníky k prožitku „tady jsem doma".

Důležitá byla konkretizace otázky: Co je cílem farářské práce? J. Pechar odpověděl poukazem na budování živého společenství, které pomáhá těm uvnitř a je otevřené navenek. Jan Čapek viděl spíš metodu: dosvědčovat lidem, že v nich může přebývat duch moudrosti, spravedlnost, posvěcení a má se na nich projevovat vykoupení jako svoboda. Kázáním a pastorací má farář lidem pomoci toto myšlenkově uchopit.

Diskuse se vyostřila v otázce odpovědnosti církve za společnost. Prof. Trojan zmínil, že se farářova práce nesmí zastavit na hranicích církve. Senior Roman Mazur vyjádřil naopak své přesvědčení, že z dlouhodobějšího hlediska je užitečnější, aby farář kázal evangelium, přiváděl k víře jednotlivé lidi, kteří pak – z titulu své funkce – mohou i ve veřejnosti působit jako křesťané nově.

Generační rozdíly se projevily nejen ve schopnosti krátce a výstižně formulovat problém, ale i v jiném úhlu pohledu na farářské kompetence a v citlivosti vůči změněné situaci ve společnosti. Mladší generace vidí např. dovednosti managementu jako potřebnou výbavu k farářské práci, kterou fakulta ani vikariát neposkytuje. Starší generaci už samotný termín management provokuje. Mladší faráři akceptují proměnu společnosti, vnímají její potřeby a snaží se jim vycházet vstříc hledáním nových způsobů komunikace i práce. Jak, kdy a kde se to daří, nezáleží tak úplně na nás. V tom je útěcha faráře, který ví, že tak moc nezáleží na tom, KAM jde, ale S KÝM. O tom byl začátek kurzu.

Ester Čašková

Pozvánky

zvou na besedu
s velvyslancem státu Izrael v ČR
Gary Korenem
a předsedou
Zahraničního výboru PSP ČR
Karlem Schwarzenbergem
na téma
AKTUÁLNÍ SITUACE
NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ
v neděli 23. února 2014 v 16 h ve velkém sále zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí.

Besedě bude předcházet vernisáž fotografií „Zmizelá židovská stopa" fotografa Libora Cabáka v 15.30 h v Zámecké kavárně.
V rámci programu vystoupí vokální soubor doc. Tomáše Novotného NOACH.
Beseda otevírá sérii programů o Izraeli nazvanou
CHAVERUT – PŘÁTELSTVÍ

Bohoslužby

SENIORÁT HORÁCKÝ

Českobratrská církev evangelická

DAŇKOVICE – Ne 9.30 h
Daňkovice č. 4, p. Sněžné na Moravě, f. Debora Rumlová
HORNÍ DUBENKY – Ne 9 h
Horní Dubenky č. 54, f. Tomáš Vítek
HORNÍ KRUPÁ – Ne 10.15 h
Horní Krupá č. 63, p. Havlíčkův Brod 1, f. David Šorm
HORNÍ VILÉMOVICE – Ne 9 h
Horní Vilémovice č. 31, p. Čechtín, f. Alois Němec
HUMPOLEC – Ne 9 h
Husova 143, f. Pavel Šindler
JIHLAVA – Ne 8.30 h (10.30 h Střížov)
Vrchlického 1, f. Jan Keřkovský
MORAVEČ – Ne 9.30 h
Moraveč č. 35, p. Pelhřimov, f. Daniel Matějka ml.
NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ – Ne 9 h
Křenkova 151, f. Zdeněk Šorm, f. Ida Tenglerová, f. Markéta Slámová, f. Vojtěch Hrouda
OPATOV – Ne 11 h
Opatov č. 10, p. Dušejov, a f. Pavel Šindler
PELHŘIMOV-STRMĚCHY – Ne 8.45 h
Pelhřimov, (10.45 h Strměchy)
Růžová 82, f. Michael Hána
SÁZAVA – Ne 10 h
Sázava č. 73, p. Velká Losenice, f. Petr Gallus
SNĚŽNÉ NA MORAVĚ – Ne 9.30 h
Sněžné č. 60, f. Michael Erdinger
TELČ – Ne 8.30 h
Zachariáše z Hradce 21/I, f. Petr Melmuk
TŘEBÍČ – Ne 8.30 h
Bráfova 561/33, f. Jana Potočková, f. Tomáš Potoček
VELKÁ LHOTA U DAČIC – Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č. 37, p. Dačice, a f. Jan Tkadleček, f. Kateřina Frühbauerová
VELKÉ MEZIŘÍČÍ – Ne 9 h
U Světlé 737/24. f. Pavel Janošík

Církev bratrská

HAVLÍČKŮV BROD – Ne 9.30 h
Strážná 1364, k. Vladimír Horský
HORNÍ KRUPÁ -. Ne 9 h
Horní Krupá 105, p. Havlíčkův Brod, k. Roman Neumann
PODBLANICKO
Ne 8.30 h Štěpánov
Dubějovická 50, Trhový Štěpánov, k. Jan Lukl
Ne 10 h Vlašim Spolkový dům, Palackého nám. 65

Evangelická církev metodistická

JIHLAVA – Ne 9 h Dělnický dům Žižkova 15, f. Jan Zajíc
ZNOJMO – Ne 9.30 h
Chelčického 774/2, 1. patro, f. Pavel Kuchynka

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X